

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavei Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 60

אסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב דף ס

א. סתימת חלון. ב. בית בחצר אחרת. ג. פתח כנגד פתח. ד. להרחיבו ולעשותו שנים. ה. חלל וגזוזטאות. ו. מחילה רק במבוי. ז. כנס לתוך שלו. ח. בחזקתה. ט. זכר לחורבן. י. אין גוזרין.

א. מי שהיתה לו חלון מוחזקת ובה חבירו ובנה כנגדה או מצדדיה בלא הרחקה או סתמה ושתק בעל החלון אינו יכול לחזור ולערער לפתוח החלון או להרחקי הבנין שכיון ששתק מחל שאין אדם עשוי שסותמים אורו בפניו ושתק אא"כ מחל. הגה ומיד הוי מחילה ¹³⁵א"א שצריך טענה וכו' (חו"מ קנד, יב).

ב. לקח בית בחצר אחרת לא יפתחנו להצר השותפין מפני שמרבה עליהם את הדרך של עוברים ושבים. והקשו מסיפא שבונה חדר לפניו מביתו ובונה עלייה ע"ג ביתו אע"פ שמתרבים עוברים ושבים. ותירצו שבסיפא מחלק את החדר לשנים ובונה עלייה באמצע גבהו ¹³⁶גל חדר שאין כאן תוספת בנייה והרי רשאי למלאות ביתו דוורים.

ג. נתנו לו השותפים בחצר רשות לפתוח חלון או פתח רשאי והוא שלא יפתח פתח כנגד פתח או חלון כנגד חלון (הגה ופתח כנגד פתח לא מהני חזקה וה"ה בחלון כנגד חלון וי"א בחלון נגד חלון מהני וכו') אלא ירחיק משהו זה מנגד זה ¹³⁷זכו' אבל פותח אדם לרה"ר פתח בית כנגד פתח בית וחלון כנגד חלון אם אינם גבוהים ד' אמות מפני שאומר לו הריני כאחד מבני רה"ר שרואים אותך וכו' (קנד, ג). אבל למעלה מד' אמות אסור שאין בני ר"ה רואים שם.

ד. היה פתח של אחד מהשותפין בחצר קטן אינו יכול להרחיבו שהרי שותפו אומר לו בפתח קטן אני יכול להסתר ממך בשעת תשמיש ואיני יכול להסתר ממך בפתח גדול ואם היה הפתח גדול לא יעשנו שנים שהרי אומר לו בפתח אחד אני יכול להסתר בשנים איני יכול אבל מי שהיה לו פתח קטן לרה"ר ורצה להרחיבו או היה רחב ורצה לעשותו שנים אין חבירו שכנגדו מעכב עליו ואצ"ל בני ר"ה שאינם יכולים לעכב עליו (קנד, ד).

ה. משנה א. אין עושין חלל תחת ר"ה ולא בורות ולא שיחין ולא מערות ואע"פ שהעגלה יכולה להלך על גביהם והיא טעונה אבנים שמא תפחת מלמטה שלא מדעתו ¹³⁸(חו"מ תיז, א) ור"א מתיר כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים (והלכה כחכמים). ב. אין מוציאין זיזין וגזוזטאות לר"ה ¹³⁹זכו' ואם רצה כונס לתוך שלו ומוציאו (שם, ב). ג. לקח חצר ובה זיזין וגזוזטאות יוצאות לר"ה ה"ז בחזקתה (שם, ג) שטוענים ללוקח שהמוכר כנס לתוך שלו והוציא.

ו. א. רבי אמי היה לו זיז היוצא למבוי ואדם אחד היה לו זיז היוצא לר"ה א"ל רבי אמי תחתך את הזיז היוצא לר"ה שמי ימחל לך אבל שלי בני מבוי מוחלים. ב. רבי ינאי היה לו אילן הנוטה לר"ה ואדם אחד היה לו ג"כ אילן הנוטה לר"ה ובני ר"ה מיחו בו ובה לרבי ינאי וא"ל שוב מחר ¹⁴⁰קצין ר' ינאי את שלו בלילה ולמחר א"ל אם שלי קצוץ קצוץ ג"כ שלך.

ז. כנס (לתוך שלו) ולא הוציא (זיזין וגזוזטאות) ה"ז מוציא כל זמן שירצה. אבל אינו יכול להחזיר הכתלים למקום לעולם (כרבי יוחנן) שכל מצר שהחזיקו בו רבים אסור לקלקלו ור"ל אמר מחזיר הוא את הכתלים שיש לבני ר"ה ריוח, והלכה כר"י (תיז, ב).

¹³⁵ פ"י שנחלקו הראשונים בחזקות אלו דעת הרמב"ם דלא לתר הוי חזקה והרא"ש ודעמיה ס"ל לאחר ג' שנים (וכמשנ"ת לעיל) וכאן מודה הרא"ש דלא לתר הוי חזקה מה"ט שאין אדם עשוי שסותמים אורו בפניו ושותק. ומה שהוצרך הרמב"ם לטעם זה משום דבשאר נזיקין כשאנו יודעים שהרגיש בנזק ושתק הוי חזקה משא"כ בסתימת אורו דמסתמא הרגיש (סמ"ע וע' קצוה"ח).

¹³⁶ כן פירש"ם אבל הר"י פ"י יכול הוא לבנות עלייה ע"ג ביתו בנין חדש ובלבד שלא תהא פתוחה לחצר אלא לתוך ביתו (דכשהיא פתוחה בתוך ביתו אינו עשוי להכניס שם דוירין כיון שאין שם דרך אלא עליו באה"ג) ואצ"ל שאם רצה לחלוק (ביתו) לשנים חולק כיון שאינו פותח פתח אחר לחצר. בד"א שאם לקח בית בחצר אחרת אינו יכול לפתוח פתחו לחצר השותפים בפתחו לחצר ממנו אבל יכול לפתחו בתוך ביתו והוא שיסתום הפתח שהיה לו בחצר אחרת (קנד, א). כן פירש הר"י מה שאמרנו במשנה בונה החדר לפניו מביתו וכו' שלא יפתח מהבית שבחצר אחרת אל חצר השותפין. והוסיף המחבר שיסתום וכו' שלא יעשו קפנדריא מהחצר האחרת לחצר השותפין ויתרבו העוברים ושבים.

¹³⁷ וכ"ז דדי לו בהרחקה משהו בחצר השותפין שהיו צריכים להשמר מפניו אם עמד בחצר אבל אם הוא לחצר אחרת שנתנו לו רשות לפתוח פתח או חלון צריך להרחיק מנגד פתחו או חלונו של חבירו עד שלא יוכל לראות בו כלל (שם).

¹³⁸ הגה וי"א דאע"ג דהכי דינא היא מ"מ כבר נהגו לעשות ביבין ומרתפות תחת חלל ר"ה וכן זיזין וכולן מוחלין על כך מאחר שכן נהגו ועוד שר"ה הם של מושלי העיר ולכל מה שנותנין רשות אזלינן בתריה לפי ענין המנהג וכו'.

¹³⁹ אא"כ היו למעלה מנגמל ורוכבו והוא שלא יאפיל הדרך ע"ג ר"ה (שם). וראה עוד מש"כ הרמ"א בהערה הקודמת.

¹⁴⁰ עי' ש"ע (קנד, ד).

ח. לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות יוצאות לר"ה הרי זו בחזקתה ואם נפלה חוזר ובונה אותה כשהיתה (תיז, ג) והקשו מברייתא משחרב בהמ"ק תקנו חכמים שהיו באותו הדור שאין בונין לעולם בנין מסוייד ומכוייר (פי מצוייר) כבנין המלכים וכו' והלוקח חצר מסויידת ומכויירת הרי זו בחזקתה ואין מחייבים אותו לקלוף בכותלים (או"ח תקס, א) ואם נפלה אינו חוזר ובונה אותה. ותירצו שאין לדמות איסורים לנזיקין.

ט. כשחרב בהמ"ק בשניה רבו פרושים שלא לאכול בשר (משום שהיה קרב למזבח) ושלא לשתות יין (משום נסכים) א"ל רבי יהושע א"כ לא נאכל לחם ופירות ומים אלא כך אמרו חכמים א. טח ביתו בטיט וסד בסיד ומשייר מקום אמה על אמה כנגד הפתח בלא סיד (או"ח תקס, א). ב. וכן התקינו שהעורך שלחן לעשות סעודה לאורחים מחסר ממנו מעט ומניח מקום פנוי בלא קערה מן הקערות הראויות לתת שם. ג. וכשהאשה עושה תכשיטי הכסף והזהב משיירה מין ממני תכשיט שנוהגת בהם כדי שלא יהיה תכשיט שלם. ד. וכשהחתן נושא אשה לוקח אפר מקלה ונותן בראשו במקום הנחת תפילין ¹⁴¹ כל אלו הדברים כדי לזכור את ירושלים שנאמר אם אשכחך ירושלים וגו' אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי (שם, ב). וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

י. אמר רבי ישמעאל בן אלישע מיום שחרב בהמ"ק דין הוא שנגזור שלא נאכל בשר ולא נשתה יין אבל אין גזרין גזירה על הצבור אא"כ רוב הציבור יכולים לעמוד בה. ומיום שפשטה מלכות הרשעה וגזרת גזירות ומבטלת תורה ומצוות דין הוא שנגזור על עצמנו שלא לישא אשה ¹⁴² ולהוליד בנים אלא מוטב שיהיו ¹⁴³ שגגין ואל יהיו מזידין.

¹⁴¹ הגה ויש מקומות שנהגו לשבר כוס בשעת חופה או לשום מפה שחורה או שאר דברי אבלות בראש החתן.

¹⁴² ובתוספות הקשו תימה הכתיב פרו ורבו ושמא על אותן שכבר קיימו פריה ורביה קאמר וכו'. ע"כ. ויש להעיר מאי ק"ל הרי יש כח לחכמים לעקור דברי תורה בשב ואל תעשה וי"ל דה"מ היכא שהמצוה תתקיים במקום אחר אבל לא לבטלה לגמרי (ומעין מש"כ הט"ז לגבי מילה בשבת שלא ביטלוה נגד ריבוי מפורש בתורה). עוד יש להעיר איך אמרו בגמ' שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא זרעו של אברהם כלה מאליו ולדברי התוס' דעל אותן שכבר קיימו פו"ר קאמר איך כלה זרעו של אברהם והרי עד שיוליד בן ובת פעמים שיוליד כמה בנים או כמה בנות ולחבירו איפכא ונמצא שמתרבים ואולי ל"ד כלה ממש אלא יתמעטו מעצמם (בענין טוב ולא ע"י עכו"ם) ומצות לא יבטלו עוד כל כך כמו אם ימשיכו להתרבות.

¹⁴³ ויש להזכיר את דברי המ"ב (מ"ז סק"י) וז"ל ותמיד תהיה תפילת האב והאם שגורה בפיהם להתפלל על בניהם שיהיו לומדי תורה וצדיקים ובעלי מדות טובות ויכוין מאד בברכת אהבה רבה ובברכת התורה בשעה שאומרים ונהיה אנחנו וצאצאנו וכן כשאומר בובא לציון למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה. (וע' עוד שם סק"ב שאמרו חז"ל שאינו זוכה ח"ו להיות לו בן ת"ח עבור זה שאינו נוהר בברכת התורה)

